

ЗАБЕЗПЕЧИТИ НАУКОВУ ТА ІННОВАЦІЙНУ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ДЕРЖАВИ

Спільне засідання Президії НАН України та Комітету Верховної Ради з питань науки і освіти за участю членів Міжфракційного депутатського об'єднання «За науку України»

Початок нинішнього століття ознаменований переходом розвинених держав від постіндустріального суспільства до суспільства, що базується на знаннях. Отже, головним рушієм прогресу в сучасному світі дедалі більше стає наука як підґрунтя розробки і впровадження високих технологій. Не випадково у США та країнах Європейського Союзу нещодавно проголошено програми істотного нарощування фінансування фундаментальних і прикладних досліджень. Стає очевидним, що у новітніх «наукових перегонах» переможуть країни, які робитимуть ставку на використання власних наукових здобутків.

Згадані фактори зумовили необхідність проведення спільного засідання Президії НАН України та Комітету Верховної Ради з питань науки і освіти. Його метою було всебічне обговорення злободенних проблем вітчизняної науки, її ролі та місця у суспільстві, завдань, які постали перед науковою спільнотою щодо розв'язання актуальних проблем держави та інноваційного розвитку економіки. На засідання були запрошені також представники Уряду України та президенти галузевих академій наук.

Зібрання відкрив президент НАН України академік НАН України Б.Є. Патон. Він наголосив на тому, що питання науки та інновацій — це доленосні питання, які мають стати державними пріоритетами. Саме від їх ефективного розв'язання залежить можливість швидкого і впевненого виходу України на шляхи інтенсивного інноваційно-інвестиційного зростання.

Виступаючи зі співповіддю, голова Комітету Верховної Ради з питань науки і освіти К.С. Самойлик підкреслила, що стратегічною метою для нашої країни є посилення наукової та інноваційної конкурентоспроможності, ефективніше використання задля цього потужного вітчизняного науково-технічного потенціалу. Згадавши про здобутки українських учених, зокрема у таких галузях, як математика, фізика наднизьких температур, декаметрова радіоастрономія, матеріалознавство, нейрофізіологія, Катерина Семенівна обґрунтувала необхідність удосконалення системи програмно-цільового та конкурсного фінансування науки у масштабах держави.

Украй важливим є збільшення видатків з Державного бюджету на фундаментальні та прикладні дослідження, оновлення парку дослідницького обладнання, ширше використання наукових розробок в економіці, створення у країні сприятливого інвестиційного клімату.

Особливої уваги потребує законодавче забезпечення наукової та інноваційної діяльності, зокрема регулювання питань інтелектуальної власності.

Нагальною є проблема подальшої інтеграції науки й освіти. Саме життя доводить плідність взаємодії науковців та освітян у напрямі розбудови наукових центрів, кафедр, лабораторій подвійного підпорядкування. До речі, лише за останні п'ять років створено понад 60 таких структур, причому дві третини з них — на базі установ Академії.

Президія НАН України та Колегія Міністерства освіти і науки запланували провести спільне засідання, на якому передбачається вийти на конкретні рішення із зазначеного комплексу проблем.

К.С. Самойлик ознайомила присутніх з роботою очолюваного нею Комітету з питань науки і освіти, спрямованою на реалізацію постанови Верховної Ради «Про дотримання законодавства щодо розвитку науково-технічного потенціалу та інноваційної діяльності».

Ситуація, яка склалася у вітчизняній науці, шляхи і заходи щодо її істотного поліпшення відповідно до нагальних потреб держави і суспільства, стали темою жвавої дискусії. Своїми думками з цього приводу поділилися міністр освіти і науки України С.М. Ніколаєнко, віцепрезидент НАН України академік НАН України В.Д. Походенко, голова Державного фонду фундаментальних досліджень академік НАН України П.Г. Костюк, академік-секретар Відділення історії, філософії та права НАН України академік НАН України О.С. Онищенко, голова Вищої атестаційної комісії України член-кореспондент НАН України В.Ф. Мачулін, народний депутат України, голова Міжфракційного депутатського об'єднання Верховної Ради «За науку України» Ю.В. Каракай, народні депутати України Ю.І. Єхануров і В.І. Полохало, президент Академії медичних наук України академік НАН та АМН України О.Ф. Возіанов, академіки НАН України В.П. Семиноженко, Я.С. Яцків, К.М. Ситник та ін. Промовці внесли чимало цінних пропозицій до проекту рішення «Про забезпечення розвитку вітчизняної науки».

ДОПОВІДІ ТА ВИСТУПИ УЧАСНИКІВ СПІЛЬНОГО ЗАСІДАННЯ

Б.Є. ПАТОН,
президент НАН України
академік НАН України

У сучасному світі наука стає основним фактором цивілізаційного прогресу в усіх сферах життєдіяльності суспільства. Нині економічне зростання у передових країнах забезпечують розробка і впровадження високих технологій проривного характеру. Це об'єктивно висуває перед Україною завдання посилення наукової та інноваційної конкурентоспроможності, ефективнішого вико-

ристання з цією метою досить потужного вітчизняного науково-технічного потенціалу.

У зв'язку з цим відзначу, що академічна система організації науки, попри всі труднощі і негаразди минулих років, довела свою ефективність і здатність забезпечувати розвиток фундаментальних досліджень, розв'язувати актуальні наукові проблеми, які потребують комплексних міждисциплінарних підходів.